

Gemeente Maastricht

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

fracties gemeenteraad Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht
WWW.GEMEENTEMAASRICHT.NL

ONDERWERP	DATUM	BIJLAGEN
antwoorden op vragen Raadsronde 20-10-2015 over jaarrekening 2014 en begroting 2016 RHCL	11 november 2015 Verz.: 11-11-2015	--
BEHANDELD DOOR	DOORKIESNUMMER	ONZE REFERENTIE
H (Herman) van Asselt	043 - 350 3128	2015.38948
E-MAILADRES	FAXNUMMER	UW REFERENTIE
herman.van.asselt@maastricht.nl	043 - 350 4141	

Geachte fracties,

Hierbij ontvangt u de antwoorden op uw vragen uit de Raadsronde d.d. 20 oktober jl. inzake de jaarrekening 2014 en begroting 2016 van het Regionaal Historisch Centrum Limburg.

1.
Reden en aanpak van het ziekteverzuim? Actief personeelsbeleid?
Achtergrond: ziekteverzuim is landelijk lager dan in Maastricht (8,6%).

De cijfers van het ziekteverzuim geven bij een relatief kleine organisatie een enigszins vertekend beeld. Een groot deel van het percentage wordt verklaard door min of meer structurele problemen bij twee à drie medewerkers bij wie al vele jaren regelmatig langdurige uitval door ziekte optreedt. De oorzaken zijn medisch van aard en daar valt, ondanks alle maatregelen en begeleiding in het kader van de daarvoor geldende wetgeving, slechts beperkt iets aan te veranderen.

2.
Hoe moet worden omgegaan met stukken ouder dan 20 jaar (openbaarheid)? Blijven deze toegankelijk voor het publiek?

Stukken (papier documenten) ouder dan 20 jaar worden in het kader van de Archiefwet overgedragen en zijn daarmee automatisch openbaar en kosteloos raadpleegbaar, behoudens eventueel beperkende bepalingen met het oog op privacy-bescherming. Dit komt in uitzonderlijke gevallen voor, niet alleen vanwege wettelijke voorschriften, maar ook omdat de archiefbewaarplaats in beginsel bestemd is voor de opname van overgedragen overheidsarchieven. Ontheffingen van de geldende openbaarheidsbeperkingen worden, onder mandaat van de zorgdrager (gemeente Maastricht), gegeven door de bevoegde gemeentearchivaris indien de aanvrager duidelijk kan maken dat daarmee een persoonlijk of algemeen belang is gemoeid. De aanvraagprocedure bevat ook regels voor eventueel beroep.

Voor de toekomstige digitale stukken van de overheid / gemeente blijven diezelfde regels voor openbaarheid van kracht.

DATUM
11 november 2015

3.
Er is momenteel een positief saldo; hoe wordt met de bestemming hiervan omgegaan?;

Gezien de innovatieve ontwikkelingen m.b.t. o.a. de digitalisering en het inrichten van het duurzame E-depot voor digitale opslag van overheidsarchieven is het financiële beleid erop gericht om voldoende buffer te hebben ter voorkoming van onvoorziene operationele en technische problemen.

4.
De overige salaris- en organisatiekosten zijn voor 2016 fors hoger; hoe komt dit?

De post overige salariskosten 2016 is t.o.v. 2015 hoger als gevolg van uitbesteding van werkzaamheden door inhuur van personeel en uitzendkrachten. Daar staat tegenover dat de post salarissen lager uitvalt. (toelichting pag. 55/56 jaarrek. 2014)

Hogere organisatiekosten is een gevolg van m.n. kosten voor digitalisering en licenties.

5.
Wordt gewerkt aan een verjonging van het personeelsbestand? Op welke manier?

Het bureau Bedrijfsvoering onderzoekt momenteel -vanuit goed werkgeverschap- de personele regelingen waar binnen de bestaande kaders, versneld tot verjonging en vernieuwing van de organisatie kan worden gekomen. Overigens zijn de opengestelde vacatures in de afgelopen jaren reeds ingevuld met jonger personeel.

De verjonging van het personeelsbestand is reeds in gang gezet door natuurlijke vervanging bij verloop in het kader van pensionering.

6.
In de jaarrekening staat voor 2014 begroot een bedrag van € 888.000. Bij de realisatie staat voor 2014 echter een bedrag dat € 40.000 hoger uitkomt. Hoe is deze overschrijding van de begroting gekomen, ondanks besluiten tot bezuinigingen?

Bij het opstellen van de begroting 2014 (april 2013 opgesteld) was de bijdrage 2013 nog niet bekend en daarnaast ook nog geen index bekend van gemeentewege. In het kader van het "voorzichtigheidsbeginsel" is derhalve de bijdrage 2014 begroot op de bijdrage 2012. Gevolg is geen overschrijding maar een lager begroot bedrag t.o.v. de werkelijkheid.

7.
Jaarrekening 2014: waar wordt positief saldo aan besteed?

Zie 3.

8.
De moderniseringsslag komt in het document nog onvoldoende tot uiting.
Hoe kom je hieraan toe, óók gezien de teruglopende bezoekersaantallen?
Anders geformuleerd: hoe blijf je als organisatie relevant?

Het RHCL staat voor een aantal professionele uitdagingen maar heeft daarbij een duidelijke taakstelling en ziet ook goede mogelijkheden voor "het archiveren in de toekomst". De maatschappelijke relevantie van het overheidsarchief is niet minder geworden. In tegendeel: in een informatie maatschappij is de relevantie van vindbaar en (door-)zoekbaar overheidsarchief een belangrijk onderdeel voor de gemeente en van belang voor de burger. Bijvoorbeeld door het aanbod van een duurzaam E-depot voor blijvende bewaring. Daarnaast voorziet het RHCL in ontwikkelingen om een moderne aanpak van dienstverlening en service tot stand te brengen: zowel voor de ambtelijke en bestuurlijke dienst als voor het publiek. Het RHCL is zich er goed van bewust dat deze modernisering nog te weinig tot uiting komt.

DATUM
11 november 2015

Een bezoek van de raadscommissie aan het RHCL behoort zeker tot de mogelijkheden om kennis te maken en te vernemen hoe de toekomstige dienstverlening en ondersteuning ten aanzien van de gemeentelijke taak op archiefgebied er uit kan komen te zien.

Een aantal aspecten kunnen wij nader benoemen.

- 1) Door de overgang van analoog naar digitaal archiveren bij de overheid / de gemeente Maastricht is het noodzakelijk dat het RHCL als geheel en daarbinnen zeker de gemeentearchivaris* (als toezichthouder van de niet-overgedragen archieven van de gemeente) een duidelijke rol neemt bij het ontstaan en de vorming van (digitale) archieven door de administratie – vanwege de latere blijvende overname. De vroegere inspectie ‘achteraf’ is daarmee veranderd in een toezichtstaak bij de ‘creatie’ van het document. Deze taakverschuiving betekent dat vanuit het RHCL ook kan worden ingezet op meer advies en begeleiding dan op de traditionele inspectie- en toezichtsrol.
- 2) De traditionele beschikbaarstelling van documenten via de studiezaal van een archiefdienst verandert in hoog tempo. Deze ontwikkeling speelt ook bij het RHCL. Er is de afgelopen jaren geïnvesteerd in het online beschikbaar stellen van toegangen voor publiek en ambtenaren/ bestuurders, maar dit kent beperkingen vanwege de beperkte middelen. Het ontbreekt aan (gemeentelijke) middelen om digitaliseren van archieven en collecties (bijvoorbeeld bouwdoSSIERS) grootschalig aan te pakken en langs digitale weg ter beschikking te stellen. Dat geldt ook voor de meest geraadpleegde bestanden. De bezoekersaantallen zijn niet afgenomen maar juist toegenomen door de raadpleging via website en het aanbod van te raadplegen archieven en collecties. De tabel is in het Jaarverslag 2014 opgenomen. Het doel is om nog meer dan voorheen open data ter beschikking te stellen. De vakkennis op dit vlak vermindert niet maar neemt juist toe. Waardoor de vraag naar specialisme op archiefgebied enerzijds betekent dat we de kennis van de ‘traditionele’ archivaris dienen te behouden en anderzijds nieuwe kennis dienen toe te voegen aan ons personeelsbestand.
- 3) In de afgelopen 15 jaar is het (wetenschappelijke) vakspecialisme van archivariSSen in hoog tempo dan ook aan het veranderen. De ‘traditionele kennis’ over de aanwezige analoge archieven neemt feitelijk af en er wordt vanuit de overheid meer inzet gevraagd op (wetenschappelijke) archiefkennis op toegang, waarborg voor ‘veilig’ archiefbeheer door de archivaris en toepassingen van moderne eigentijdse ontsluiting en toegankelijkheid. Daar komt bij dat de hoeveelheid te beheren archief is toegenomen en het takenpakket door de ontwikkelingen op het gebied van digitalisering sterk verandert. Er bestaat een duidelijk (gezond) spanningsveld tussen de verwachtingen van de burger, de mogelijkheden van de (transparante) overheid en het RHCL - gerelateerd aan middelen en ambities. Het RHCL tracht – op basis van de visie van de gemeente - de relevantie vanuit toegankelijkheid van overheidsinformatie (waar de burger recht op heeft) en de duurzaamheid voor overheidsarchief te waarborgen dat openbare archieven op een goede en transparante manier raadpleegbaar blijven. Daarnaast blijven de archieven en collecties uiteraard een bron van grote waarde voor de vermeerdering van de kennis over de stadshistorie en geschiedenis van Limburg.

9.

Sluit de ontwikkeling van het E-depot aan op de ontwikkelingen bij de interne uitvoering van de archiveringstaken?

Ja, de ontwikkeling van het RHCL e-Depot sluit naadloos aan op de transitie binnen de gemeente van het papieren naar het digitale tijdperk. E-depot is echter breder dan alleen een technische voorziening; het betreft het geheel van organisatie, beleid, processen en procedures, financieel beheer, personeel, databeheer, databeveiliging en aanwezige hard- en software, dat duurzaam beheren en raadplegen van te bewaren digitale archiefbescheiden mogelijk maakt. E-Depot behelst de gehele keten vanaf de creatiefase binnen de gemeente tot en met de raadpleging door burgers en/ of ambtenaren bij het RHCL. Binnen deze keten wordt momenteel intensief samengewerkt door de gemeente en het RHCL in de ontwikkeling van een e-Depotvoorziening per 2016.

DATUM
11 november 2015

De interne uitvoering bij de gemeente van de archiveringstaken bevindt zich momenteel in een transitiefase door de digitalisering van werkprocessen, en de daarbij horende administratieve processen. Hierbij is de belangrijkste verandering dat archiveren direct in de creatiefase van informatie geborgd dient te worden en niet meer pas na afsluiting van een dossier zoals in het papieren tijdperk. Lean en de implementatie van het zaakgericht werken vormen de basis voor het nieuwe digitale werken dat gepaard gaat met een ambtelijke cultuuromslag. Op strategisch niveau neemt het RHCL deel aan het gemeentelijk Strategisch Informatie Overleg (SIO) en is structureel betrokken bij de implementatie van het zaakgericht werken en het digitaliseren van processen, juist vanwege de kennis van digitale duurzaamheid, aanwezig binnen het RHCL. De inzet van deze kennis draagt bij aan het borgen van de archivering in de creatiefase van informatie, tijdens procesinrichtingen. Naast de e-Depotdiensten die het RHCL op strategisch niveau verricht, is er een e-Depot pilot gestart binnen het nationale innovatieprogramma Archief 2020, waarbij het RHCL, het Nationaal Archief en de gemeente Maastricht testen verrichten hoe het e-Depot van het RHCL ingezet kan worden in bepaalde procesinrichtingen binnen de gemeente.

Binnen deze innovatiepilot wordt door het RHCL geadviseerd op welke wijze de metadata, volgens de landelijke standaard, duurzaam kan worden ingericht zodat structurele aansluiting op het e-Depot gerealiseerd kan worden. De resultaten van de pilot zullen in het voorjaar van 2016 zichtbaar worden. In die periode zal ook het volledige dienstenaanbod van het RHCL e-Depot gedefinieerd zijn zodat de e-Depotvoorziening daadwerkelijk ingezet kan worden ter ontzorging van de gemeentelijke archiveringstaken. Op personeel vlak vergt dit echter nog de nodige investeringen ten behoeve van uitbreiding van de kennis en competenties.

OPMERKINGEN

10.

De dienstverlening zou vlotter en aantrekkelijker kunnen.

De tevredenheidsscore bij bezoekers is in het algemeen goed en inlichtingen worden als regel binnen de daarvoor staande termijnen verstrekt. Er komen veel positieve reacties binnen op de toegankelijkheid van onze ontsluiting via de website en bijvoorbeeld de genealogische website Wie Was Wie. We streven er naar de dienstverlening voortdurend te verbeteren en actueel te houden. Goede suggesties voor verbetering zijn zeker welkom.

11.

De inkomsten uit het vermarkten van de eigen producten zijn te laag.

Het gemeente-archief (overheidstaak) bevat nauwelijks producten die voor vermarkten in aanmerking komen. De raadpleging van stukken en de eigen reproductie moeten volgens de Archiefwet gratis zijn. De gevraagde leges en tarieven worden conform de bestaande regelgeving geheven (marginale kosten). Voorts dient te worden opgemerkt dat de rol van het archief als 'monopolist' voor de verstrekking van bepaalde informatie, ook door de toegenomen digitalisering, onder druk staat. Ook de bereidheid van 'klanten' om voor bepaalde producten te betalen kent zijn grenzen. Het gemeentearchief (RHCL) is in deze dan ook niet te vergelijken met bijvoorbeeld 'erfgoedinstellingen' die werken vanuit cultureel ondernemerschap en een 'verdienmodel' hanteren.

12.

De hoop dat het aantal arbeidsplaatsen ingevuld kan blijven ondanks de digitalisering.

Zie mede vraag 8. Het aantal arbeidsplaatsen neemt door digitalisering als zodanig niet af, wel treedt een verandering op. Zo zal de traditionele dienstverlening via de studiezaal door digitalisering krimpen, daar staat tegenover dat online dienstverlening toeneemt. Voorts moeten ook digitale bestanden voortdurend worden beheerd en dienen ook de analoge bestanden te worden beheerd in de toekomst en zelfs voor een deel ook nog verder te worden ontsloten.

DATUM
11 november 2015

13.
Leeftijdsopbouw en gebouwen vergen frictievoorziening: rekening mee houden.

Ja, zie ook vraag 5

* formeel is één functionaris benoemd als gemeentearchivaris die conform de Archiefwet optreedt als beheerder van de archiefbewaarplaats en toezichthouder op de niet-overgedragen archieven van de gemeente. Feitelijk gaat het om een samenstel van werkzaamheden, die onder diens eindverantwoordelijkheid door verschillende personen worden uitgevoerd.

Met vriendelijke groet,

Mieke Damsma,
Wethouder Cultuur, Onderwijs, Jeugdzorg, Gezondheid en Student & Stad.